

3. Nejdet Sahin and Perihan Sahin, no. 13279/05, § 51, 58, 20 October 2011. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107156>

4. Рішення у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України (справа про постійне користування земельними ділянками). *Вісник Конституційного Суду України*. 2005. № 5. С. 19.

Петрик О. Л., доцент кафедри кримінального права та правосуддя
Канаєва В. В., здобувачка вищої освіти 1 курсу магістратури, група МКПР-211
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

МОЛОДЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ: СПРОТИВ ТА ВОЛОНТЕРСТВО

У 2014 році росія розв'язала війну на Сході, а в лютому 2022 року розпочала повномасштабне вторгнення на територію України вздовж усієї лінії спільного кордону та з території Білорусі, що дало поштовх для соціальної активності молоді, зокрема волонтерства, та розвитку руху спротиву.

Молодь, як найбільш соціально активна група серед суб'єктів суспільних відносин, є не лише носієм цінностей та національних ідей, а й головним рушієм соціально-економічних, політичних та культурних перетворень, що сприяють процесам державотворення, зародження основоположних принципів розвитку національної свідомості, самоідентифікації та формування активного та небайдужого громадянського суспільства.

В умовах повномасштабної війни, прояву антигуманістичних ідеалів та імперіалістичних намірів росії, коли українське суспільство об'єднане не лише спільною бідною, зумовленою діями ворога, а й єдиною метою, спрямованою на збереження незалежності та територіальної цілісності держави, молодь відіграє важливу роль у формуванні національного руху спротиву та підтримці громадян в усіх сферах суспільного життя, створюючи добровольчі формування задля підтримки оборони та займаючись волонтерською діяльністю.

Свій стрімкий розвиток волонтерський рух в безпековій сфері розпочав після початку російської агресії 2014 року, обумовленої намаганням окупаційної влади поширити путінський режим у східних регіонах України. Наразі створена незліченна кількість волонтерських об'єднань, діяльність яких спрямована на підтримку України та її громадян, не тільки на території нашої держави, а й далеко за її межами.

Діяльність волонтерських організацій регулюється низкою нормативно-правових актів, серед яких важливе місце відведене Закону України «Про волонтерську діяльність» від 19.04.2011 №3236-VI, яким визначено поняття волонтерської діяльності, напрями її здійснення, особливості правового статусу волонтерів та діяльності волонтерської організації [1].

Окрім гуманітарних цілей, волонтерська діяльність на території України передбачає право осіб на фінансування оборонної сфери. Зокрема, 8 квітня 2014 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення матеріально-фінансового забезпечення обороноздатності держави». Ст. 2 Закону України «Про оборону України» доповнено частиною 7: «Фінансування потреб національної оборони держави може здійснюватися додатково за рахунок благодійних пожертв фізичних та юридичних осіб», а в Законі України «Про Збройні Сили України» ст. 15 доповнили так: «Фінансування Збройних Сил України може здійснюватися додатково за рахунок благодійних пожертв фізичних та юридичних осіб».

30 жовтня 2014 року наказом Міністерства фінансів № 1089 затверджений Порядок формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної

агресії російської федерації у Донецькій та Луганській областях, що здійснюються шляхом проведення операції Об'єднаних сил (ООС). Порядок формування та ведення Реєстру волонтерів, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Важливим внеском в оборону держави під час збройної агресії проти України, є участь громадян, зокрема представників молоді, у силах територіальної оборони.

Згідно пункту 1 частини 1 статті 1 Закону України «Про основи національного спротиву» в визначено, що «доброволець Сил територіальної оборони Збройних Сил України – громадянин України або іноземець чи особа без громадянства, який перебуває в Україні на законних підставах впродовж останніх п'яти років та на добровільній основі зарахований до проходження служби у складі добровольчого формування Сил територіальної оборони Збройних Сил України». Пункт 2 частини 1 статті 1 цього Закону визначає «добровольче формування територіальної громади – як воєнізований підрозділ, сформований на добровільній основі з громадян України, які проживають у межах території відповідної територіальної громади, який призначений для участі у підготовці та виконанні завдань територіальної оборони в межах території відповідної територіальної громади». Водночас, Закон визначає поняття національного спротиву як комплексу заходів, які організуються та здійснюються з метою сприяння обороні України шляхом максимально широкого залучення громадян України до дій, спрямованих на забезпечення воєнної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності держави, стримування і відсіч агресії та завдання противнику неприйнятних втрат, з огляду на які він буде змушений припинити збройну агресію проти України [2].

Територіальна оборона ґрунтується на принципах територіальності, масовості, мінімального часу на розгортання та приведення своїх підрозділів у готовність до бойових дій. При узгодженому застосуванні сил і засобів територіальної оборони всебічно враховуються моральні та психологічні фактори особового складу.

Територіальна оборона складається з наступних складових: військової, цивільної та військово-цивільної. Військова складова територіальної оборони включає органи військового управління, військові частини Сил ТрО Збройних Сил України, інші сили і засоби сил безпеки та сил оборони, які залучаються до виконання завдань територіальної оборони [3, с. 37].

Основними завданнями ТрО є посилення охорони державного кордону, захист населення, територій та природного середовища у випадку надзвичайної ситуації, ліквідація наслідків бойових дій, забезпечення роботи державних органів, охорона важливих об'єктів, забезпечення вимог для розгортання військ, охорона порядку у випадку оголошення військового стану та багато інших.

Таким чином, виходячи із вищенаведеного, національний спротив та волонтерський рух є важливим елементом стримування ворожої агресії, потужною зброєю, що служить механізмом захисту незалежності та територіальної цілісності України, рушієм у якому є сучасна свідома молодь. З огляду на зазначене, займаючи активну життєву позицію, проявляючи соціальну активність, та долучаючись до захисту України у будь-яких доступний спосіб, молодь наближає перемогу правди та непокірності українського народу над рашистським режимом, що пропагує жорстокість та цинізм.

Список використаних джерел

1. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 №3236-VI у редакції 03.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 18.06.2022).
2. Про основи національного спротиву : Закон України від 01.08. 2021 р. № 1702-IX у редакції від 12.06.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20>. (дата звернення 12.06.2022 р.)
3. Муленко, О., Турчін, В., Бондаренко, С., & Павленко, А. (2022). ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ УКРАЇНИ. *Молодий вчений*, 2 (102), 34-40. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-2-102-7>